Секція 6
Менеджмент і маркетинг як основа розвитку підприємництва

РЕСУРСНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Розвиток ринкових відносин вимагає підвищення ефективності господарювання. В умовах нестабільного економічного розвитку особливо актуальні проблеми ефективної діяльності підприємств, оцінка проміжних і кінцевих результатів виробництва на підприємстві. На сьогоднішній день запропоновано багато підходів, пропозицій щодо оцінки ефективності діяльності підприємства, але не приділяється достатньої уваги детальному комплексному аналізу ефективності.

Проблемі ефективності присвячені праці вітчизняних і зарубіжних вчених. Серед них особливе місце займає доктор економічних наук, професор Талліннського політехнічного інституту У.І. Мересте, який вперше використав матричну модель для оцінки поля ефективності, Акташов В.А. і Уварова Г.В., які розробили методику аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства на базі матричної моделі. Для аналізу оцінки ефективності діяльності підприємства ними використовувалася матричний метод з використанням матриці показників звітного і планового періоду, а також матриця відносних і індексних значень по кварталах.

Системно-матричний діагностичний аналіз АТП досліджувала д.е.н. проф Аксьонова З.І. Матричний метод використовувала Догадайло Я.В.: аналіз виконувався на основі трьох матриць, що забезпечує комплексний підхід до оцінюваної категорії і розглядає результати діяльності підприємства з позиції виконання плану, в динаміці і конкурентної позиції.

В основі використання матричного методу лежить концепція уявлення виробничого процесу як входу-виходу в вигляді матричної моделі. На вході закладаються витрати і ресурси, а на виході − результати діяльності у вартісній формі.

Вибір методу оцінки ефективності діяльності підприємства обумовлюється його зручністю, інформативністю і комплексністю.

Матричний метод використовується для управління узагальнюючої оцінкою ефективності і інтенсивності діяльності всього підприємства.

Недоліком сучасних методик є те, що в роботах використовується узагальнююча система показників для оцінки ефективності діяльності АТП за допомогою матричного моделювання, не виділяються матриці показників за

видами ресурсів, що б давало більш детальний і комплексний аналіз підприємства.

Удосконалення матричного методу для оцінки ефективності діяльності АТП можна здійснити за допомогою ресурсного підходу.

Для того, щоб комплексно оцінити ефективність діяльності підприємства були розглянуті показники за окремими видами ресурсів: основні фонди, оборотні кошти, трудові, інформаційні та фінансові ресурси, капітальні вкладення.

На основі формул, представлених в інформаційних джерелах, обрані складові показників, що оцінюють ефективність діяльності за критеріями, описаним автором в [1].

Для складання матриці, відібрані показники були впорядковані за відомим алгоритмом.

В результаті цієї процедури було отримано впорядкований ряд і на його основі побудована матриця, яка буде вихідної для оцінки ефективності використання ресурсів в цілому по підприємству і по окремих видах ресурсів:

1. Матриця використання основних фондів включає наступні показники: прибуток, доходи, обсяг перевезень, вартість основних фондів, вартість рухомого складу, спискова чисельність автомобілів, амортизація, витрати на рухомий склад.

2. Матриця використання оборотних фондів: прибуток, доходи, вартість матеріальних оборотних коштів, вартість нематеріальних.

3. Матриця використання трудових ресурсів: прибуток, доходи, обсяг перевезень, вартість основних фондів, чисельність робітників, фонд оплати праці, чисельність робітників з вищою освітою, чисельність робітників з середньою освітою, чисельність прийнятих працівників, чисельність звільнених працівників.

4. Матриця використання капітальних вкладень: чистий прибуток, доходи, оборотні активи, витрати.

5. Матриця використання фінансових ресурсів: прибуток, доходи, обсяг перевезень, вартість основних фондів, витрати.

6. Матриця використання інформаційних ресурсів: обсяг інформації, собівартість інформації, трудомісткість перетворення інформації, вартість матеріалів, витрачених на процеси перетворення інформації.

Таким чином, були виділені групи показників за видами ресурсів для побудови матриць для більш детального аналізу підприємства. Використання матричної моделі дозволяє визначати інтегральні показники і автоматизувати весь процес аналізу.

Література:

1. Ачкасова Л.М. Оцінка ефективності діяльності підприємства. *Економіка транспортного комплексу*. 2013. Вип. 22. С. 133-141.